

Кадала В.В.,
*к.ю.н., доцент, завідувач кафедри господарсько-правових дисциплін,
Донецький юридичний інститут МВС України*

АКТУАЛІЗАЦІЯ ПРОБЛЕМ ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Актуалізація проблем оцінювання фінансового стану суб'єктів господарювання залишається в дискусійному полі фахівців облікових, аудиторських, фінансових та банківських сфер функціонування. Науковці також не залишають поза увагою питання адекватного оцінювання фінансового стану суб'єктів господарювання. Постає питання на якій базі проблема залишається сучасною та має доволі значну платформу дослідження.

Доцільність осучаснення проблем оцінювання фінансового стану суб'єктів господарювання обґрунтовується чисельними науковими розробками таких науковців як Поддєрьогін А.М., Буряк Л.Д., Нам Г.Г., Павліковський А.М. та ін. [1], Аранчій В.І., Чумак В.Д. і Бражник Л.В. [2], Лучко М.Р., Жукевич С.М. та Фаріон А.І. [3] та інші. У своїх дослідженнях науковці пропонують доволі раціональні методики оцінювання фінансового стану суб'єктів господарювання проте обмежено надають їх адаптацію з урахуванням специфічних особливостей галузевої належності та обсягу бізнесових інтересів.

Вважаємо питання оцінювання фінансового стану суб'єктів господарювання в умовах, які склалися в підприємницькому середовищі, набирають в наш час певної гостроти так, як на законодавчому рівні воно залишається практично не вирішеним, за виключенням окремих методологічних положень, котрі пов'язані з процедурами оцінювання рівня банкрутства.

Крім того, в Україні законодавець на даний час не затвердив пакету індикаторів оцінювання фінансового стану підприємств, які б мали базову основу для всіх суб'єктів господарювання, незалежно від сфери здійснення діяльності.

Разом з тим, доволі проблематичним та дискусійним залишається питання величини рекомендованих нормативів, які б надали характерну ознаку кожній величині отриманого критерію оцінювання. Зазначену низку проблем можна було би продовжити, за умови розгляду питання визначення стратегічного і тактичного розвитку суб'єктів господарювання взагалі.

З даної позиції стає цілком очевидним той факт, що відсутність інформаційного потоку для прийнята управлінського рішення призводить як правило до хибної політики розвитку, і як наслідок суб'єкти господарювання стикається ще з однією проблемою, а саме - з появою певного рівня економічного ризику.

Безумовно певний рівень економічного, підприємницького, фінансового та інших видів ризику завжди присутній в практичній діяльності суб'єктів господарювання, проте адекватне оцінювання фінансового стану на базі прийнятих дієвих нормативів призвело б до зниження його рівня та уповільнення процесів втрати конкурентоздатності суб'єктами. Тобто підприємницький сектор отримав би певний лаг для зміни тактичного впровадження намічених напрямків розвитку.

Повертаючись до проблеми дослідження варто також зупинитися на низці проблем, які витікають з рішень, що їх приймають законотворці в умовах існуючої регульованої ринкової економіки. Така теза має під собою доволі реалістичну основу. Як правило, оцінювання фінансового стану суб'єкти господарювання проводять на базі сформованої річної фінансової звітності, проте окремі її статі відображають ті інформаційні дані, які були скориговані на базі змін, що відбулися в податковому, фінансовому та підприємницькому правовому полі.

Мається на увазі зміни податкових регуляторів, інфляційне навантаження на цінову політику, зміни нормативів комунальних послуг, а також коливання курсу валют. Зазначені зміни це лише поверхово дають визначення чинників впливу на виконання суб'єктами господарювання намічених стратегічних напрямків розвитку. Ключова проблема витікає з того, що вітчизняні суб'єкти

господарювання для оцінювання фінансового стану використовують методичний апарат, який складається з критеріїв, що представлено зарубіжними фахівцями.

Основні індикатори оцінювання майнового стану, ділової активності, фінансової стійкості, ліквідності та рентабельності спираються на інформаційний потік, сформований у річній звітності суб'єктів господарювання за правилами вітчизняного законодавства, а зарубіжні фахівці формували методичний апарат з врахуванням власних правових регуляторів. На даний час зарубіжні критерії визначають більш 70 індикаторів оцінювання. Справедливим буде відзначити той факт, що вітчизняні вчені досягли певного рівня в наукових розробках, які були направлені на узгодженість зарубіжних критеріїв з показниками вітчизняних фінансових звітів. Проте підтримки їх пропозицій на законодавчому рівні до теперішнього часу не відбулося.

Наприкінці варто зробити ряд висновків. По-перше, головною проблемою оцінювання фінансового стану є відсутність дієвої методики, яка би ґрунтувалася на інформаційній базі фінансової звітності суб'єктів господарювання з врахуванням особливостей їх функціонування та галузевої належності. По-друге, обираючи пакет критеріїв оцінювання фінансового стану суб'єктам господарювання пропонується обирати ті критерії з зарубіжних методик, які дійсно мають вплив на управлінське рішення в майбутньому. Потрете пропонуємо суб'єктам господарювання для оцінювання фінансового стану обирати не більше трьох критеріїв оцінювання з пакету фінансової стійкості, ліквідності та ділової активності. Окреме питання має бути вирішено з позиції оцінки результативності діяльності взагалі.

Література

1. Поддєрьогін А. М., Буряк Л. Д., Нам Г.Г., Павліковський А.М. Фінанси підприємств : підручник / А. М. Поддєрьогін (наук.ред.). 7-ме вид., перероб. та доп. Київ : КНЕУ, 2008. 552 с.

2. Аранчій В. І., Чумак В. Д., Бражник Л. В. Фінанси підприємств : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Полтава : РВ ПДАА, 2018. 350 с.

3. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / М. Р. Лучко, С. М. Жукевич, А. І. Фаріон. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 304 с. 248 К